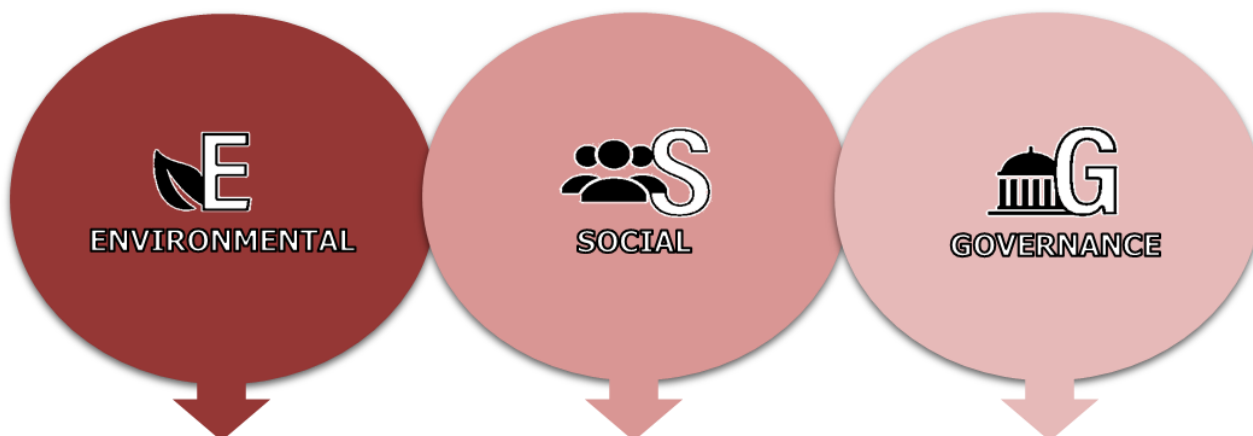

Φιλοσοφία ESG

Environmental, Social and Governance/ Περιβάλλον, Κοινωνία, Εταιρική Διακυβέρνηση

Τι σημαίνει ESG;

Η Βιώσιμη Ανάπτυξη αποτελεί παγκόσμια προτεραιότητα και μεγάλη πρόκληση που κινητοποιεί τις κυβερνήσεις, την κοινωνία των πολιτών και τις επιχειρήσεις προς υιοθέτηση νέων πρακτικών. Συνιστά μια ολοκληρωμένη επιχειρηματική προσέγγιση, με στόχο τη δημιουργία καινοτόμου ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται στροφή από τη γενικότερη έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης στον πιο συγκεκριμένο όρο "**ESG**" (**Environmental, Social and Governance**), ενώ επέρχεται η αναγκαιότητα συμμόρφωσης με ESG κριτήρια και η θεσμοθέτηση στρατηγικών στόχων και δεικτών παρακολούθησής τους. Η νέα τάση οφείλεται στο αυξημένο ενδιαφέρον επενδυτών, θεσμικών φορέων, καταναλωτών και στην υιοθέτηση κυβερνητικών πολιτικών που αποσκοπούν στον περιορισμό των κινδύνων της κλιματικής αλλαγής - το μεγαλύτερο παγκόσμιο πρόβλημα. Παρόλο που οι δείκτες ESG συχνά αποκαλούνται «μη χρηματοοικονομικοί», συνδέονται με την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και ο τρόπος διαχείρισής τους από μια εταιρεία ενδέχεται να έχει χρηματοοικονομικές συνέπειες.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (E)

Θέματα που σχετίζονται με το περιβάλλον και τα έμβια και μη έμβια φυσικά συστήματα, συμπεριλαμβανομένης της γης, του αέρα, του νερού και των οικοσυστημάτων

Παραδείγματα

- Εκπομπές αερίων φαινομένου του θερμοκηπίου (ΑΦΘ)
- Χρήση και εξάντληση πόρων
- Κλιματική αλλαγή
- Απόβλητα και Ρύπανση

ΚΟΙΝΩΝΙΑ (S)

Θέματα που σχετίζονται με τη κοινωνία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ευημερία των κοινοτήτων στις οποίες δραστηριοποιείται μια εταιρεία

Παραδείγματα

- Εργασιακά πρότυπα
- Υγεία & Ασφάλεια
- Διαφορετικότητα στο χώρο εργασίας
- Εργασιακές σχέσεις

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ (G)

Θέματα που σχετίζονται με τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, τις πρακτικές διαχείρισης και τη δομή εταιρικής διακυβέρνησης

Παραδείγματα

- Δωροδοκία & διαφθορά
- Αμοιβές στελεχών
- Δομή, μέγεθος και ποικιλομορφία διοικητικού συμβουλίου
- Ενδοεταιρικά σημεία ελέγχου και διαχείριση κινδύνων

Ευρωπαϊκό Θεσμικό Πλαίσιο & ESG

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η σημασία θέσπισης κοινών προτύπων αξιολόγησης με σαφή καθορισμό των βιώσιμων δραστηριοτήτων είναι καταλυτική ώστε να υπάρξει μεγαλύτερη συγκρισιμότητα στα αποτελέσματα αξιολόγησης ESG των εταιρειών. Υπό αυτή την οπτική γωνία η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε πρόταση για την **Οδηγία CSRD- Corporate Sustainability Reporting Directive**, που θα τεθεί σε ισχύ από το 2023

και που τροποποιεί την υπάρχουσα κοινοτική **Οδηγία 2014/95/EU** περί δημοσίευσης μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Το νέο αυτό ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο όντας πιο αυστηρό θεσπίζει πλέον **Ευρωπαϊκά Πρότυπα Βιωσιμότητας –ESG** με ορίζοντα πρώτης εφαρμογής τους τον Οκτώβριο του 2022. Έτσι, επεκτείνεται η υποχρεωτικότητα συμμόρφωσης και δημοσιοποίησης σε όλες τις μεγάλες επιχειρήσεις, απαιτείται ο έλεγχος των αναφερόμενων πληροφοριών από ορκωτό λογιστή, εισάγονται πιο λεπτομερείς και αναλυτικές υποχρεώσεις κατά την υποβολή και δημοσιοποίηση των εκθέσεων βιωσιμότητας σύμφωνα με τα υποχρεωτικά πρότυπα αναφοράς βιωσιμότητας της E.E., απαιτώντας από τις εταιρείες να αναρτούν ψηφιακά τις αναφερόμενες πληροφορίες ώστε να είναι αναγνώσιμες από όλους και με μηχανικά μέσα αναζήτησης, επιδιώκοντας τη μέγιστη δυνατή διαφάνεια.

Αυτό που ουσιαστικά επιδιώκεται είναι η καταπολέμηση του **φαινομένου του “greenwashing”**, δηλαδή της ψευδούς επίκλησης ικανοποίησης κριτηρίων βιωσιμότητας από εταιρείες και επενδύσεις - φαινόμενο που συνιστά σημαντικό κίνδυνο για τις παγκόσμιες χρηματαγορές και τους ενδιαφερόμενους επενδυτές.

Εθνικό Θεσμικό Πλαίσιο & ESG

Σε εθνικό επίπεδο η Ελληνική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς ακολουθώντας την προαναφερθείσα κοινοτική Οδηγία και με βάση το άρθρο 8 του Κανονισμού TAXONOMY απαιτεί κάθε επιχείρηση εισηγμένη ή μη στο Χρηματιστήριο Αθηνών που υπόκειται σε υποχρέωση δημοσίευσης μη χρηματοοικονομικών πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 19α ή με το άρθρο 29α της οδηγίας 2013/34/ΕΕ (όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2014/95/EU) να περιλαμβάνει στη μη χρηματοοικονομική κατάστασή της ή στην ενοποιημένη μη χρηματοοικονομική κατάσταση, πληροφορίες για τον τρόπο και τον βαθμό στον οποίο οι δραστηριότητες της επιχείρησης συνδέονται με οικονομικές δραστηριότητες που χαρακτηρίζονται ως περιβαλλοντικά βιώσιμες

Σκοπός Δημοσιοποίησης Πληροφοριών ESG

Τα κριτήρια ESG έχουν ως σκοπό να αξιολογούν τις επιπτώσεις των δραστηριοτήτων και των λειτουργιών των επιχειρήσεων στη κοινωνία και το περιβάλλον. Ουσιαστικά αποτελούν παρουσίαση ποιοτικών, μη χρηματοοικονομικών δεδομένων της επιχειρηματικής δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη την ορθή διακυβέρνηση. Ταυτόχρονα αναδεικνύουν τον κίνδυνο βιωσιμότητας που συνιστά ένα γεγονός ή περίσταση στον περιβαλλοντικό ή κοινωνικό τομέα ή στον τομέα της διακυβέρνησης που, εάν συμβεί, θα μπορούσε να έχει πραγματικές ή δυνητικές σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην αξία της επένδυσης. Η ενσωμάτωση των κινδύνων βιωσιμότητας στις διαδικασίες λήψης επενδυτικών αποφάσεων αποβλέπει στο να εντοπίζονται έγκαιρα τα περιστατικά αυτών των κινδύνων και να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να μετριάζεται η επίπτωση στις επενδύσεις.

Πολιτική ESG ως Χρηματοδοτικό Κίνητρο

Αυτή την στιγμή – με εξαίρεση τις εισηγμένες στο Χρηματιστήριο εταιρείες και τις μεγάλες επιχειρήσεις με προσωπικό άνω των πεντακοσίων (500) ατόμων - δεν υφίσταται υποχρέωση συμμόρφωσης στα κριτήρια ESG, ούτε δημοσιοποίησης σχετικών αναφορών. Οι επενδυτές ωστόσο αξιολογούν όλο και περισσότερο τα ESG κριτήρια, καθώς εμφανίζουν την επιθυμία να μεγιστοποιούν την αξία των μετοχών τους, συνδράμοντας, ταυτόχρονα, στο κοινωνικό – περιβαλλοντικό γίγνεσθαι του καιρού μας. Οι εταιρείες, από την άλλη πλευρά, μέσω των κριτηρίων ESG μπορούν να ενισχύσουν την αξιολόγησή τους, ώστε να δημιουργήσουν ένα πιο ελκυστικό επενδυτικό προφίλ, που θα τους εξασφαλίσει ευκολότερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση και επενδυτικά κεφάλαια.

Οι επιχειρήσεις που έχουν υιοθετήσει και δημοσιοποιούν την επίδοσή τους στα κριτήρια ESG παρατηρείται, σε παγκόσμιο επίπεδο, ότι επιτυγχάνουν:

- ευκολότερη και χαμηλότερου κόστους πρόσβαση στον τραπεζικό εταιρικό δανεισμό και
- αύξηση ευκαιριών χρηματοδότησης.

Σημειώνεται ότι η υιοθέτηση και δημοσιοποίηση κριτηρίων ESG ενισχύει περαιτέρω την αξιολόγηση των εταιρειών, όσον αφορά στα χρηματοδοτικά εργαλεία (Αναπτυξιακός Νόμος, Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας, ΕΣΠΑ 2021-2027)

Συμπεράσματα Πολιτικής ESG

Η επενδυτική φιλοσοφία ESG αρχίζει πλέον να αποτελεί βασικό σκοπό στη δραστηριότητα και ανάπτυξη όλο και περισσότερων εταιρειών. Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση μιας φιλόδοξης στρατηγικής ESG ενέχει σημαντικά πλεονεκτήματα για την κάθε εταιρεία που θέλει να αυξήσει την ανθεκτικότητά της και να πρωταγωνιστήσει σε ένα συνεχώς πιο περίπλοκο, διασυνδεδεμένο και δυναμικό επιχειρηματικό περιβάλλον, όπως:

- η ευκολότερη προσέλκυση επενδυτών
- η μεγαλύτερη υιοθέτηση καινοτομίας και αποδοτικότερης λειτουργίας
- η αποτελεσματικότερη διαχείριση των κινδύνων και των ευκαιριών
- η βελτίωση των σχέσεων με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη
- η προσέλκυση και διατήρηση υψηλού επιπέδου ανθρώπινου δυναμικού και νέων ταλέντων

Ο μετασχηματισμός ESG και η βιώσιμη ανάπτυξη αποτελεί στην πραγματικότητα μονόδρομο για τις επιχειρήσεις και την ελληνική οικονομία γενικότερα, **αφού εκεί κατευθύνονται πλέον τα ισχυρά κεφάλαια, τα τεράστια κονδύλια και το ιδιωτικό επενδυτικό ενδιαφέρον.**

Σημειώνεται ότι οι εμπροσθοβαρείς δαπάνες για την εφαρμογή των κριτηρίων ESG, προβλέπεται να επιφέρουν μακροπρόθεσμη αξία τόσο για την ίδια την εταιρεία, όσο και για το περιβάλλον και την κοινωνία, καθώς δημόσιοι ή ιδιωτικοί χρηματοδοτικοί οργανισμοί και τράπεζες πανευρωπαϊκά **θα απαιτούν ως αναπόσπαστο τμήμα της αξιολόγησης οποιασδήποτε επένδυσης την ύπαρξη αναφοράς κριτηρίων ESG προκειμένου αυτή να τύχει χρηματοδότησης.**

Τέλος, συμπεραίνεται ότι εκτός από την υποχρέωση των μεγάλων επιχειρήσεων συστήνεται αναγκαίο και για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της χώρας, να υιοθετηθεί η πολιτική σύνδεσης της δραστηριότητάς τους με βιώσιμες πρακτικές, καθώς και ενδεχόμενη σύνταξη και δημοσιοποίηση απολογισμού της Βιώσιμης Ανάπτυξης και Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης τους με βάση τα κριτήρια ESG, έτσι ώστε να καθίστανται ανταγωνιστικές και ελκυστικές στην αγορά λαμβάνοντας ταυτόχρονα όλα τα προνόμια της φιλοσοφίας των ESG.

